

Haglebu-trefningen

Fremtiden
12.5.95

a Kåre Olav
Solhjell, Gol

Det som skjedde ved Haglebu kan ikke vurderes som en enkel episode. Den må sees i forhold til Elg-basens overordnede operasjonsplaner, og ikke minst den praksis som gjaldt blant ledere der.

DAGENS TEMA

Krigshistorie

 I sin lederartikkel..den 26. april mener redaktøren at jeg har valgt et uheldig tidspunkt for mine kjetterske tanker omkring det som hendte ved Haglebu. Til det må jeg svare at det ikke er jeg som har valgt tidspunktet. Det jeg skrev om Elg og Haglebu, skrev jeg i Hallingdølen den 20. desember 1944. Senere har flere kommet med innlegg, som jeg har svart på. Men fra midten av mars tok jeg pause, da jeg ville vente til jubileumsfeiringen var over. Men den 18. april kom general Strande med et veldig angrep i Hallingdølen. Etter å ha rådført meg med fornuftige mennesker, fant jeg det nødvendig å svare. Deretter fulgte Fremtiden opp saken med et telefonintervju, øyensynlig for å skaf-

fe seg en god sak til den aktuelle datoen den 26. april.

Denne gang har jeg ventet med å svare til etter den 8. mai.

Jeg understreker at i den grad mine innlegg kan oppfattes som kritikk, retter den seg mot den ansvarlige ledelsen og ikke mot kursdeltakerne fra Milorg-distriktet. De viste mot og disiplin.

Jeg forstår at det kan finnes delte meninger om berettigelsen av å innlede kamp. I et telefonintervju, som dannet grunnlaget for Fremtidens lederartikkel, er det ikke mulig å utvikle de resonnementer som fører til en slik konklusjon. Det kan jeg heller ikke gjøre her. Jeg vil likevel nevne at jeg langt fra er den første som har stilt spørsmålsteget ved handlemåten ved Haglebu. Ellers må jeg nøye meg med å gi noen faktiske opplysninger om hva som hendte.

Løytnant Holst og general Strande har fortalt at de 85 norske kursdeltakerne ved Haglebu kjempet mot 120 fiender. I stedet dreier det seg om en avdeling på ca 45 soldater fra Politi Skibatalion 506. Ca halvparten av dem var tidligere frontkjempere som fremdeles brukte skijegerbataljonnens uniformer. Denne blandede politiavdelingen var således omtrent halvparten så stor som den nor-

ske styrken. Det stemmer med det som var ledelsens selv pålagte forholdsregel. Man skulle bare innlede kamp dersom den fiendtlige styrken var jevnbyrdig med eller mindre enn den norske.

Holst og Strande har skrevet at tallet på falne ved Haglebuvannet var 29 og tallet på sårede ca 30. Det virkelige tallet er 6 falne og 6 eller 7 sårede. 4 av de falne var tyske politisoldater. De hette Josef Horner, Rudolf Kastner, Frantz Buchel og Erich Grunert.

Navna på de norske er det visst ennå ikke god skikk å nevne. Det har likevel skjedd i en artikkel i et kjent norsk ukeblad. Den ene var trønder og den andre var fra Kongsberg.

Etter at politisoldatene trakk seg tilbake, overga en av dem seg til den norske avdelingen som fange. Han ble henrettet. Navnet hans er kjent. Dette skjedde ikke som en impulshandling i en situasjon som var kommet ut av kontroll, men etter en ordre som ble gitt på forhånd. Det skulle ikke tas fanger.

En avdeling på vel 20 mann fra Hirdens Alarmenhet, noen sier 28, ble tatt under ild fra kort hold ved Buin øverst i Eggedal. To mann i slutten av femtiårene fra Lier ble drept. De som skjøt var en tomannspatrolje fra den

norske avdelingen ved Haglebuvannet. De hadde gjemt seg ved veien der Arlamenheten gikk forbi i uordnet flokk og speidet etter fallskjermer i trærne. Hvordan er denne hendelsen å forstå? Ledelsen ved Haglebu har selv gitt svaret. Formålet med patruljene nede i bygda var blant annet å «avlive en del quislinger».

Legger man sammen alle disse døde, blir tallet 9. På den norske siden falt som kjent 7.

Selv om de nordmenn som falt i den tyske styrken, var landssvikere som ville ha blitt dømt til lange straffer dersom de hadde fått leve, er det ingen grunn til å finne opp flere av dem enn de som faktisk mistet livet. I dette landet er slikt heller ikke mulig. Alle døde har et navn og en grav. Hvor finnes de 20 andre gravene? General Strande synes i sin kommentar til Fremtiden å fastholde de høye tallene på døde og sårede. Det gir grunn til undring.

Når man skal vurdere om det som hendte var nødvendig, må man først vite hva som hendte. Jeg er i tvil om hva redaktøren mener. Mener han at mine opplysninger ikke er riktige? Mener han at de er uvesentlige? Eller mener han at de oppdiktede historiene skal få stå i nye femti år?